

Prøvegravningsrapport for Sandbjerget

NÆM 1999:100

Næstved, Sct. Peder sogn, Tybjerg herred, Præstø amt.

Undersøgelsens forhistorie:

Forud for etableringen af kulturhus på Sandbjerget, blev der prøvegravet på dele af det berørte areal. Undersøgelsen af tilkørselsvejen til, samt skrænten foran, det nye ridehus blev udsat til foråret 2000.

Selve arealet henlå som parkeringsplads, dog var der en træbevokset højning før skrænten ned mod Kvægtorvsparkeringen. Tidligere er der fundet adskillige grave i området, bla. en dobbeltgrav fra vikingetid og en massegrav fra o. 1300, udgravet i 1994 (NÆM 1994:121) (alle markeret med skravering på planen).

Prøvegravningen foregik d. 2. og 3. december 1999. Hele arealet blev afgravet ned til undergrunden med en rendegraver. Da jorden ikke kunne placeres uden for arealet, måtte det ligges i allerede udgravne partier. Det var således ikke muligt, at opnå en totalt afgravet flade. Der blev gravet flere snit ned mod Kvægtorvsparkeringen, men hele volden blev ikke undersøgt, da det ville tage uforholdsmæssig meget tid at fjerne træer, hegn etc. Det meste af fredag formiddag blev faktisk brugt på, at fjerne en indhegning i hjørnet op mod teaterbygningen (Nr 20 på planen).

Undersøgelsens resultat:

Ved prøvegravningen blev der kun fundet anlæg fra moderne tid. Det kunne konstateres at området var blevet afgravet og udjævnet, formentlig før opførelsen af en barak, der dog var fjernet i dag. Eventuelle fortidsminder er sandsynligvis allerede fjernet dengang.

Næstved Museum anser sagen for afsluttet, og agter ikke at foretage sig yderligere på arealet omfattet af prøvegravningen.

Næstved Museum d. 6.12.1999

Jonas Christensen
Udgravningsassistent

Lagbeskrivelse:

Størstedelen af arealet var dækket af et 35 cm tykt lag af stabilgrus. Under gruset og over undergrunden fandtes et blandet opfyldslag af gråbrunt sand, undergrundssand, murbrokker etc. Laget varierede meget i tykkelse, men var generelt omkring 25-30 cm. Nogle steder var laget dog gravet dybere ned i undergrunden, et enkelt sted næsten 2 meter. Opfyldslaget var af nyere dato, sandsynligvis omrodet ved nedrivningen af barakken, eller etableringen af parkeringspladsen. Det indeholdt bla. engangs-bestik og plastic-poser.

I et område ned mod teaterbygningen fandtes mange murbrokker, bla. gule mursten, glaserede gule gulvsten og diverse nedgravede rør (området er markeret med en stiplede linie på planen). En ansat på Grønnegades Kaserne kunne oplyse, at denne ende havde rummet barakkens køkken.

Ud mod skrænten steg terrænet så det havde karakter af en lille vold. Her bestod overjorden af brungråt sand, med mange rødder. Laget var højest på midten af volden, hvor det var omkring 60 cm tykt. Under det kom et lag af lyst gult sand, meget løst og finkornet, op til 80 cm tykt (flyvesand?). Herunder undergrund.

Disse lag så ikke ud til at være berørte af tidligere anlægsarbejder, og repræsenterer sandsynligvis Sandbjergets oprindelige overflade.

Undergrunden i området bestod af grovkornet sand, fortrinsvis lyst gult, men også større partier af hvidt sand samt mindre pletter af rødligt sand.

Det kunne konstateres at undergrundslaget lå over 0,5 meter højere inde i volden, end det gjorde under opfyldslaget. Man har således afgravet både laget af flyvesand og det øverste af undergrunden, før anlæggelsen af kasernebygningerne.

Højningen op mod det nye ridehus er derfor det mest sandsynlige sted, at påtræffe arkæologiske anlægsspor.

Anlægsbeskrivelse:

Under opfyldslaget fremkom 2 gruber, markeret på planen som A1 og A2. Så vidt det kunne iagttages var gruberne stratigrafisk set ældre end opfyldslaget. De bestod begge af gråbrunt sand og indeholdt meget affald.

A1: Gruben indeholdt spande og fade af blik. Nederst i gruben fandtes en masse små patroner (9 mm), alle afskudte og sat i orden i en papkasse.

A2: Denne grube lignede A1, men indeholdt mange brugte riffelpatroner (14 mm), enkelte ikke afskudte øvelsespatroner med træspids, plastic holdere til patroner samt få store patroner (29 mm). Nogle af patronerne var stemplet med årstal, det nyeste var 1938 (men der fandtes også patroner helt tilbage fra 1910).